

NÉPNEVELŐ.

NEVELÉS- ÉS OKTATÁSÜGYI LAP

A MAGYARORSZÁGI LATIN ÉS GÖRÖG SZERTARTÁSÚ KATH. NÉPOKTATÁSI INTÉZETEK SZÁMÁRA.

KIADJA A SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT.

Megjelenik minden vasárnap egy ívnyi terjedelemben.

Megkapja e lapot minden kath. népoktatási intézet egy-egy példányban **ingyen**.

Előfizetési ár: egész évre 3 frt. Kéziratokat nem küldünk vissza.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

Királyi Pál-utca 13. szám.

(Szent-István-Társulat).

A hirdetések árszabálya:

A pályázati hirdetéseknel minden egyes szóért, minden közlés után 3 kr. (6 fillér) fizetendő. — Egyéb hirdetéseknel egész oldal 16 frt, fél 8 frt, negyedrészes 4 frt és egy nyolczadrészes oldal 2 frt. A 30 kr. bélyegilletéket a hirdető fizeti.

A díjak előre beküldendők a Szent-István-Társulathoz.

A KIRÁLYNÉ.

Szivetrázó és a velőket átjáró zokogásnak könyei áztatják Magyarország hármass halmu bérceit; Dunának és Tiszának habjaitól mosott partjait... Oh! mert a halál gyilkolja, egy gaz és hazátlan elvek szolgálatában álló hazátlan orvtámadó által véres áldozatává tette a legelső honleányt, a legjobb anyát, az ártatlanság előképét: *Magyaroknak felséges asszonyát, Erzsébet királynét.*

Meghalt az anyai szenvedések golgotháját végigjáró anyagi jóság élő képe, ki esodásan tündöklő példás honleányi és anyai életének minden egyes percét népének, az őt könyező magyar nemzetének jólétéért, boldogságáért áldozá fel.

Micsoda rettenetesen megdöbbenő mélységesen fájdalmas tragédiája a biborban ragyogó ártatlan léleknek ott a szabadság honában, hová anyai szenvedéseinek oly melabús emlékei űztek gyógyirt keresni.

Még most sem bűnhődte meg e nép a multat és jövődöt, hogy anyát veszít, azt az anyát, ki a magyarok hazaszeretetének dicsőséges multu árkádjainál mint a békeség őrangyala állt a nemzet szívében.

Szegény magyar!

Öltetek gyászt, egy zokogó nemzet kesergő népnevelői.

S mikor a bércek ormairól vissza-visszaverődő harangzúgás tölti be az őszi nap legét, hadverő őseitektől öröklött áhitattal járuljatok kegyelmet esdő imáttokkal a népek Istenéhez, hogy boldogítsa őt, ki a koronások aranyból készült trónján a boldogság oly sok, oly nagy hiányaival szenvedett.

S midőn a túlvilági boldogságért esdő imáttok elszáll ajkaitokról, a királyért hön dobogó szívetek kesergő fájdalmai között is emlékezzetek meg az agg királyról, ki népeinek élen tengernyi fájdalmaiban könyözve áll felséges hitvesének ravatalánál.

Szegény király!

Mi kath. tanítók jobbként állunk felséges királyasszonyunk ravatalánál, bánatos királyunk szenvedéseinel és egyben halát adunk a népek Istenének, hogy a végzetszerűség nem magyart szemelt ki a jóság, a hazaszeretet, az ártatlanság felséges képviselőjének gyilkosává.

Ha kaczagó őrvjögés szállná is meg a magyart, karját, aczélját nem szolgáltatja egy ártatlan életre törő orgyilkosság rút, aljas eszközevé. S nem lesz szentségtörővé, mert lelkeben az Istenben való hit, s e hitben a felsőbbségnek tudata oly mélyen begyökerezve van, hogy az belőle kiirt-hatatlan. A magyarnak királyhűségét egy ezredév története mutatja, melyben jó- és balsors között magasan domborodik ki a szabadság tövéből nőtt alkotmányában, *hogy a király és nemzet egy.*

S mikor a szentségtörő bűnnek megtorlásaért egy nemzet kiáltása esd bőszt, rettenetes alkalom elmélnedni az indító okok felett, melyek a gyilkost nyomorult tettének végrehajtására ingereltek.

Az emberi lélek rejtekeiben kutató modern bölelelet bármiként állítsa is fel tantételeit Rousseau, Voltaire es követők elméleteinek igazolására, romba dől, ha végkövetkezményeit látja, mert Isten nélkül deális értelemben vett ember nincs es nem is létezik.

S ha nem létezik az általa létesített társadalom, nem lehet egyéb, mint az állatvilágtól köleszöszött letharcz, melyben az önzés kiászott reszkető keze nem ismer sajátján kívül tulajdon jogot. Ez az anarchizmus. Ettől óvja meg Isten hazánkat s hogy ez óvasra érdemek legyünk, a bennünket ért fájdalom esküt követel tőlünk, hogy mi magyar kath. tanítók népnevelői tisztünkben kétszeres kitartással, akaraterelyvel es ügybuzgalommal álljunk annak a szent ügynek szolgálatában, mely tőlünk vállalásban, hazaszereteteiben, kiralyhűségében tantorihatlanná nevelt népet kíván.

S midőn a gyászünnepegy katafalkjánál Istenben boldogult Erzsebet kiralyasszonyunk emlékezetére meggyúlnak a szövetnekek, ajkainkról szálló imáink egyuttal eskünk legyen arra, hogy egyedül Jézust tartva eszmenyeképül, mindenkor, mindenben es mindenkiiben azt a neveléstant érvényesítjük nevelői es tanítói feladatunkban, melyet Jézus önmagának felaldozásával pecsételt meg a keresztfán.

Ima es az eskü hatalmas fegyverünk, melylyel kesergő fájdalmaink között:

»Boruljunk le Isten elé es kerjük szívünk egész hevevel az ég Urát, hogy kegyelmeinek bőséges aldasával enyhítse ő felségének es a kiralyi családnak mélységes szenvedését. Kerjük a szomorúak Vigasztalóját, hazánk Nagyasszonyát, hogy hatalmas közbenjárásával legyen segítségere a felséges urnak, midőn Isten a szenvedések ez újabb kelyhét adja kezébe. Kerjük az irgalmas Istent, hogy nemzetünknek a megpróbáltatás e napjaiban erőt es bátorságot adjon. Kerjük a hatalmas Eget, hogy hazánkban ne engedje megnyilni azt a borzalmas örvenyt, melyből ily világrendítő gonoszságok fakadnak. Boldogult kiralynekkért pedig könyörögjünk, hogy annyi földi szenvedés által megtisztulva, Isten színról-szinre való látásában találhassa meg az örök bekeséget es boldogságot.*)

Az elemi iskolai szorgalmi idő es a létérdek.

Az 1868-ik évi XXXVIII. t.-cz. 54. §-a pedig a legjobb akarattal ugyan, de épen a létérdekkel jó ellentétbe, mert kategorice kimond-

* A bíboros hercegprimás Ö Főmagassága körleveléből.

van általánosságban a szorgalmi időt, ami lehet hogy igen sok helyen, de még sem a legtöbbben végrehajtható is, megfeledezett sok körülményről es lehetetlent követelven, okozója lett annyi törvénsértésnek, annyi átoknak, hogy többet ártott, mint használt es a lehetőségnél egy mákszemnyivel sem tudott többet kiereszokolni; ezt meg, ha a törvény még egykét kivétellel, mert a földművelő vidékekre adott engedmény is az, megtoldatik, ki lehetett volna kerülni.

Es melyek azok a körülmények, melyekről a törvény megfeledezett? Első sorban, hogy a 9 éven aluli es feletti gyermekeket nem lehet egy szabály alá venni. A kilencz éven alóli gyermekeket zimankós, novemberi napokon, meglett embereknek is fél eszmaszarig erő sarakban, fagyos deczemberben, januárban, fagy-, hóolvadásos februárban, a tel fagya után híhetetlenül ragadó márczius sarában rendszeresen iskolázatni képtelenség. Mindenki tudja, aki iskolában megfordul, milyen hatásal van a talajnedvesség még a városi gyermekekre is, kik kö- vagy aszfalt-burkolatokon járnak es sokkal czélszerűbben ruházkodnak; falun e tényező tél derekan, tavasz nyiltakor tizedrésze, de legalább negyedrésze olvasztja le az I., II., III. osztály népes tantermeiben a növendékeket; akik ott vannak is, oly éktelen köhögést visznek véghez, hogy a tanítás igen vontatva, néha sehogyan sem halad előre. A kilencz éven alóli, földművelő vidékeken lakó gyermekeket tehát novembertől—márcziusig iskolába kényszeríteni erkölcsi, sőt fizikai lehetetlenség is. Ha homok a talaj, talán megjárja; de a betegedések a gyér ruhaeska miatt itt is elég gyakoriak es kedvező ágyat készítenek a manapság annyira sűrűn pusztító vörhenynek. Fekete földön, hiszen csak képzeljük el mit jelent ez, atázott lábbeliben gyenge gunyacs-kában, lisztes táplálékon eltölteni 4—5 órát naponként es haladni is a tudományokban, nagy, ha nem lehetetlen feladat. Egészséges, szaraz tél csak minden husz évben adatik egyszer.

Kimondhatjuk tehát ezek után, hogy a *kilencz éven alóli gyermekek iskolakényszere télen túlzott, mondhatnám teljesíthetetlen kívánság.*

A kilencz éven felüli gyermekeknél épen megforditva áll a dolog. Ezek is ki vannak ugyan téve az idő viszontagságainak, ok is dagasztják a sarat, a köhögés közöttük is elég gyakori, hanem azért mégis jobban megküzdene e bajokkal. Reájok nézve (tulajdonképen csak a tiz éven felüliekre) a törvény megengedi, hogy földművelő vidékeken nyolcz hónap helyett hatig járjanak rendes iskolába, két hónapban pedig csak vasárnapi iskolába. Az ember szinte megnyugodnék teljesen ez igazán gyakorlati intézkedésen, ha a két hónapi engedmény helyett három hónap adatott volna.

ami egészen kijavítaná a bajokat; nem lenne iskolamulasztás, a törvény önkényes megszegése nem fordulna elő, a szülők érdekei is kielégítettnek, a tanítók is tudnának tantervet készíteni, meg a tanítói betartását sürgetők sem lennének annyi, fölösleges ostromnak, szitoknak, atoknak kiteve, sőt mint alább is kintünk majd, vánszorgó népoktatásügyünk nagyot lendülne, olcsóbbá válnék, daczára hogy tanítóinkat is tisztességesebben díjazhatnánk. De részletezzük e kérdést!

Ami mindenek előtt a törvény azon intézkedését illeti, hogy a földművelő gyermekek a négy havi teljes szüneten kívül két hónapig a vasárnapi iskolába járjanak, irott malaszt marad talán örökre, mert az állatörizés vasárnap épen olyan fontos, mint a hétköznapi; sőt fontosabb, mert a legelőre kiveret vagy béklyóba tett jószág míg hétköznapon dolgozik, vasárnap legelgetve pihen. A szárnyasok szintén megkivánják a legelőt; fiu, leány tehát el van foglalva. Adjuk hozzá a szülők helyzetét, kik a pihenés napján szívesen nyugtatják tovább heti, nehéz munkában kifaradt agjaikat és gyermekeik tisztába hozatalával csak a nagy mise tajan lesznek készen. Ezen azonban még lehetne segíteni, ha következetes szigorral hajtatnék végre; csak hogy tudomásom szerint sehol az országban nem járnak a mindennapi iskolások vasárnapi iskolába; már csak azért sem, mert az ismétlő iskolások még mindig lezengenek ekkor az ismétlő iskola óráin, mert a tanévet hivatalosan még nem fejezték be.

Hivatalosan mondom; iskolaszéki határozattal és vizsgával; mert máskülönben ápril elején túl már nem lehet iskolába járasnak nevezni a harmadrészre leolvadt tanulók iskolátogatását. Hogyan is történik ez? Így:

A márciusi bőjti szelek felszarasztják a tél nedvét; a zenith felé forduló nap felmelegíti a föld termő kergét; a szántóvető ember az első pipiske csicsérgésére előszedi ekejét, boronáját; a gyermek pedig lesi a pillanatot, amikor a többé kevésbé meggyűlött iskola porából ősei röge közé kiszabadulhat, ahol érvényesíteni tudja magát. Már csak nógatva jár iskolába. A legelső barázda, amit atyja hasít, neki szünidőt hirdet; egy-két napra elkéredzkezik. Ma az egyik csoport, holnap a másik teszi ezt; gyermek és tanító mindig csak az osztály roncsait látja; előbbi otthon azzal érvel iskolakerülése mellett, hogy hányan voltak »csak« és »már« hányan nem voltak az iskolában; utóbbi győri a folytonos i-mételgetéssel az órákat; majdnem úgy tesz, mint aki a ragadó lovak közé hajítja a gyeplőt. A vége a dolognak az iskolai év nem hivatalos »bekeresztődése.« De hát nem volna ennek orvossága? Van is, nincs is: van papiroson, mely a birságot előírja, sőt az iskolaszék indítványára gyámság alá is helyezteti a szülői gond alól a gyermeket, de a birságot csak

másfél hónap alatt lehet egy forintra felemelni, azonkívül meg melyik gazdaemberből lett bírósági, aki evi 150 frt fizetésért atyafisága átkat-haragját magára vegye és birságotlása fejében még évek multán is görbe szemeket lásson, mikor már azt is elfelejtette, volt-e mogyoró páczta a kezében valaha vagy nem. Ha egy megteszi is tiz közül, kilencz nem.

Heves-Csány.

Végh Kálmán.

(Folytatása következik.)

A „NÉPNEVELŐ“ tárczája.

A Kapuvár ker. kath. tanítók önképző-egyletének története.

Összeállította: Füzy István egyleti vil. elnök, az egylet 25 éves fennállása emlékére.

(Folytatás.)

Az egylet tagja lett azonnal az egész kerület tanítósága.

Többször hangoztatta előttem e szavakat: »Könnyű helyzete van ott a vezérnek, a hol a tagokból sem hiányzik a hivatásszeretet, a lankadatlan buzgalom és az önművelődés utáni vágyakozás.

Nem állván semmiféle akadály az egylet megalakulásának útjában, alapszabályokat dolgozott ki egy Rásztovits Mihály, Egresits János és Füzy István tanítókból választott bizottság összekötő kapocsnak. Később az egyleti könyvtár alapszabályait is e küldöttség dolgozta ki. A tervezetek elfogadtattak s az 1873. évi május 16-án már a nm. m. k. vallás- és közoktatásügyi miniszterium által is elláttattak a bemutatási záradékkal, s miniszteri jóváhagyást nyertek s még ugyanazon évi október 13-án Beledben, egy, a kerülethez tartozó községben meg is tartott az első közgyűlés, ahol az egylet ügyei rendeztetvén, következőkép választott meg az egylet tisztkara:

Az egylet fővédnökéül közlekedéssel nm. és főtisztelendő dr. Zalka János győri megyés püspök urat választotta, kinek tisztelt okaért minden tanácskozmányi jegyzőkönyvét is felterjeszti. Elnökké egyhangulag ftdő Takáts Ignác ker. esperes tanfelügyelő urat, világi elnökké Magyar János akkori bogoszlói tanító urat, jegyzővé Füzy Istvánt, pénztárossá Egresits Jánost, könyvtárnokká Gróf János akkori győri tanítót.

Hogy pedig az egylet »Önképző« czimének és nevének megfelelően, egyleti könyvtárt alapított azon czelből, hogy a tagok önművelésüket sikeresebben munkálhassák. A könyvtár létrehozhatása czéljából kegyelmes főpásztorunk a győri püspök úr 30 frtot kegyeskedett adományozni, melyből azután az akkori hiresebb paedagogiai munkák s egyéb hasznos könyvek szereztettek meg.

De fővédnök urunk a jótétemények sorozatát továbbra is fentartotta egyletünk iránt, ami

kitűnik abból, hogy az 1875. évben az új mértekrendszer életbe lépve, a kerület azon tanítójának, ki a métermértekek rendszeres kezelésénél vizsga alkalmával a legszebb sikert lesz képes felmutatni, 3 darab arany jutalmat ajánlott fel.

Mivel pedig 4 iskolában, a győri, mihályi, beledi és a sárföldiben találtatott legtöbb eredmény, ezekben is egyenlően elnök ur sorshuzas által vette tehát a jutalom kiadását eldöntetni legcélszerűbbnek. A négy iskola tanítójának neve külön egyforma cédulácskára iratott fel, összegöngyöltetve egy kalapba helyeztettek, a honnét nt. Hegedüs Gaspar akkori mihályi kaplan ur Hamar Péter sárföldi tanító nevét találta. A 3 darab arany jutalom tehát neki adatott ki.

Az egylet tagjai önművelődésüket azáltal is munkálják, hogy

a) gyűléseik alkalmával gyakorlati és minta tanításokat tartanak a rendes tantárgyak mindegyikéből. Ilyen előadás tartatott az első évtizedben 15, a másodikban 10, a jegyzőkönyvek tanúsága szerint, sőt most is folyton tartatnak és ugyanez alkalommal meg is bíraltatnak.

b) Kerszerű dolgozatokat készítenek és olvasnak fel, sőt pályadíjakat is készítenek, miatt elésztetik a nemes verseny.

Igy 1 drb arany pályadíjat nyert Füzy Istvan a »Neptanító és Népevelő« cz. munkájáért. Továbbá a következő kérdésre »Szükséges-e? s miért szükséges a tanítónak a lelkesítő hálott hittan magyarázatát ismételni?« 3 drb pályamunka érkezett be. Gróf Janosé 1 drb ezüst forinttal, Füzy Istváné 1 drb arannyal jutalmaztatott meg, a 3-dik dicséretre lett méltatva. Egresits Janos munkájában az akkori időben labrakapott iskolai takarékpénztarak felállítására és elfogadására ellen foglalt állást. Bogárdy Antal pedig 2 dolgozatot is készített, melyekért az egylet elismerését vívta ki.

A gyűlések alkalmából tett indítványok sorozatában figyelemre méltó Jászay Józsefé, melyhez később Palanky Pal is járult. A rabaszabályozási adót ugyanis a hitközségek a tanítók által akarták fizettetni haszonélvezeti földjeik után.

Ez indítványok folytán felterjesztés intéztett a tek. megyei közigazgatási bizottsághoz, amely bizottság azután végzésileg kimondotta, hogy az említett adónemet a hitközségek, mint tulajdonosai a tanítói földbirtokoknak tartoznak fizetni.

(Vége köv.)

A Szent-István-Társulat gyászja.

A Szent-István-Társulat igazgató-választmányának a f. hó 16-ára hirdetett ülésére a tagok nagy számmal jelentek meg. Kisfaludy Á. Béla dr. alelnök az ülést megnyitva, a következő beszédben hódolt a felejthetetlen királyné emlékének:

Mélyen tisztelt Igazgató Választmány!

Midőn a mai napra egybehívott ülésünket megnyitóm, elnöki tisztem végtelenül szomorú és nehéz kötelességet ró reám: szóvá tenni itt is, ezen illusztris testület előtt, azt, amire alig van szó, amitől széles e hazában minden szív fáj és a miről mégis csak a néma tud hallgatni.

Az a dicső királyné, mélyen tisztelt választmány, akinek szeretetben és fájdalomban egyformán hősiességét és nemzetünk iránt példátlanul nagy és áldásos hajlandóságát ez a mi Társulatunk, több mint negyven évvel ezelőtt, mikor még alig helyet foglalt nemzeti közművelődésünk intézményei között, szinte divinalta, előre érezte és nagy elhatározással ünnepelte: az a dicső királyné már nincs többé, hült tetemeit most vizsík gyászba borult országokon át sirjához.

1857-ben, mikor Erzsébet, a jó és boldog I. Ferenc Józsefnek még boldogabb ifju hitvese először lépett a mi hazánkba, az új hazájának dult földjére: a Szent-István-Társulat a maga szerény viszonyaihoz képest igen fényes, de még sokkal jelentősebb ajándékot tett lábai elé. Árpádházi sz. Erzsébetnek több százados Legendáját adta ki, tudományos és művészi szempontból egyaránt becses és díszes slakban. Neki ajánlván, egyenesen annak az első lépésnek emlékeztetére, melylyel, ő akkor sz. Erzsébet ősi hazájának, földjét illette. És négy évtizeddel később, az ezredéves kiállításán, meghatva szemlélte ezen kiadványunkat, melynek alkalmát szerencsém volt előtte fölemlítenem a mi Főlséges Urunk, az akkor boldognak magasztalt, most gyászba borult király.

Oh, mert nagyon illett ez az ajándék hozzá! Mert szerette ő ezt a földet, ezt a nemzetet, mint az az Árpádházi Szent sem szerethette jobban; — és szenvedett sokat, viselt emberföltői fájdalmakat, mint az az idegen földön hitvallóként megdicsőült szent. Sőt az ő sorsában még több volt megírva: vérét ontva halt meg idegenek között. Nagy sz ve, mely az emberi sors annyi csepásait szeld megadással viselte, egy iszonyatos gonosztevő kezétől kapta az utolsó döfést.

Már nem szenved; de abból a parányi kis sebből, melyet az orgyilkos vasa nyitott, mérhetetlen fájdalom áradt ki, elborítva népek millióit. És ha beláthatlan kiterjedésében a fájdalom és gyász az a tengere, bizonyára sehol sem mélyebb, mint itt mi fölöttünk, Magyarországon.

Nem is foghatok méréséhez. Az eliszonyodás a szörnyű büntett fölöt, és a fájdalom, mit veszteségünk el sem gondolható nagysága fakaszt, kimerített már minden mértéket. Égre kiáltott vagy imádságra foglalt immár minden kitelhető szót. Csak szent Jeromos mondatát tudom még érteni: vincitur sermo rei magnitudine.

Azért csak arra kérem a m. t. igazgató-választmányt, méltóztassék megengedni, hogy a mai ülésünk napirendjére való átérés helyett, az elnökség nevében a következő előterjesztéshez kérjem szives megjegyzésüket:

A Szent-István-Társulat igazgató választmánya, a mérhetetlen nemzeti gyászban elmerülve, a mai ülésére kitűzött tárgyalásokat egy később egybehívandó ülésre halasztja — és e szomorú órát a következő határozatokra szenteli:

1. Erzsébet királynénak ő Felsőségének minden mód fölött gyászos elhunytán érzett legmélyebb fájdalmát, melyet a gyilkos merénylet iszonyúsága tehet csak még keserűbbé, mai jegyzőkönyvébe iktatja. — a mindenek Urához Istenéhez emelt azon buzgó könyörgéssel, hogy mélyen sujtott főlséges Urunkat Királyunkat, és gyászba borult szegény Nemzetünket e nehéz látogatás idején szent malasztjával erősítse, támogassa.

2. Megbizzá az elnökséget, hogy ezen érzelmeinek kifejezését alkalmas módon ő es. és apost kir. Felsőségének legmagasabb trónja elé juttassa.

3. Fölkéri Zichy Nándor gróf úr ő Nagyméltóságát, mint a Társulat elnökét, hogy megdicsőült királynénak végső tisztességén megjelenvén, ott Társulatunk gyászát is viselni sziveskedjék.

4. Elrendeli, hogy a Társulat házán az országos gyász külső jelei harmincz napon át maradjanak.

5. Kimondja, hogy a feledhetlen királyné emlékére tervbe vett szobor föllállításához a legközelebbi ülésen megálapítandó összeggel hozzájárul.

Az igazoló-választmány az összes indítványokat egyhangulag magáéva tette. Erre Dr. Kiss János javasolta, hogy az elnök gyönyörű beszéde, mely az igazgató-választmány érzelmeit oly megfelelően tolmácsolta, egész terjedelmében jegyzőkönyvbe vetessék s egyuttal kifejezést adott abbéli óhajátásának, hogy a Fölszöveghez intézendő fölirat a mai ülés lefolyásának föltüntetésével a tartalmilag és alakilag egyaránt remek elnöki beszédet is magában foglalja.

Dr. Kiss János fölszólalása az igazgató-választmány helyesléseivel találkozott, mire az elnök Dr. Bita Dezső és Dr. Balogh Sándor tagokat kérte föl a jegyzőkönyv hitelesítésére. Ezzel az ülés véget ért.

Tanítói gyűlések.

Meghívó. A »Tata és Kisbér-vidéki róm. kath. néptanítók együlete« f. hó 19-én d. e. 10 órakor Nagy-Ignáción a róm. kath. népiskola tantermében tartja III. évi rendes közgyűlését. Tárgy-ország: 1. 9^{1/2} órakor szent mise 2. Elnöki megnyitó. 3. A választmány, pénztáros, ellenőr jelentése. 4. Pásztor Imre kártárs felolvasása: »A kántor — a nemzet szolgálatában« cíművel. 5. Orbán József kártárs szavai: »Pekainé, Gyula P.-tól. 6. A bíráló-bizottság elő-dőjának jelentése. 7. Indítványok. Az elnökség.

Meghívó. A »Magyar-óvár-vidéki róm. kath. néptanítói egyesület« f. évi szeptember hó 22-én d. e. 10 órakor Nezsiderben, az iskola egyik tantermében tartja rendes évi közgyűlését, melyre az egyesület tagjai és a tanügy barátai ezennel tisztelettel meghívatsk. Tárgy-ország: 1. A közgyűlést megelőzőleg 10 kor szentmise. 2. A közgyűlés megnyitása. 3. A legutóbbi közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése. 4. Tekintetes Schultiz Imre tanítóképezdei tanár ur előadása az általa szerkesztett tankönyvek használatáról. 5. Szabó Gyula és Lensch Antal kártársak előadása az előbbi a gyümölcsfajenyvészetről, az utóbbi az énektanításról. 6. A bíráló bizottság jelentése a beérkezett pályamunkákról. 7. Pénztárnok és könyvtárnok jelentése. 8. Tisztújítás. 9. Indítványok. Lébeny, 1898. szeptember 10-én Máttyás Endre, elnök. Gruber Károly, jegyző.

Meghívó. A »Bajavidéki róm. kath. néptanítói egyesület« 1898. szeptember hó 20-án fennállásának huszonötödik évfordulóját diszgyűléssel ünnepli meg: ez ünnepélyre az egyesület tagjait, a kalocsai egyházmegye területén működő társesületek elnökségeit, valamint Baja város és vidékének n. é. közönségét tisztelettel meghívja az elnökség. Az ünnepély sorrendje: 1. D. e. 9 órakor a sz. Rókushez cz. sírkert kápolnájában Veni Sancte. 2. Kubinszky Mihály és Berényi Dániel sírmlékének megkoszorúzása. 3. Felvonulás a városi székház dísztermébe. 4. 10 órakor a diszgyűlés megnyitása. A diszgyűlés tárgyrendje: 1. Ünnepi megnyitó beszéd, tartja mélt. Mayer Béla egyesületi díszelnök úr. 2. Az egyesületi főpártfogó üdvözlése. 3. Az egyesület 25 éves fennállásának és működésének története, felolvasa: Novoth István. 4. Bizottsági javaslat tiszteletbeli tagok választása tárgyában. 5. Tikkári jelentés az 1897-98. évekről, előterjesztj Sterk József. D. u. 1 órakor díszelőad. a »Bárány szálloda« nagytermében. Az ebédjegyek a diszgyűlés alkalmával Ujhelyi Géza pénztárnoknál átvethetők.

VEGYESEK.

A kath. tanintézetek gyásza. A nm. püspöki kar minden tagja rendeletet adott, hogy a kath. tanintézetek minő módon és formában vegyenek részt az országos gyászbán. E rendeletek közül adjuk a biboros hercegprímás ő főmagasságának rendelkezéseit, mely így szól: Egető fájdalomunk és mély gyászunk külső nyilvánítására rendelem ezennel, hogy a temetést megelőző három napon át minden káptalani, plebániái és szerzetesi templomban az esti harangszó előtt félórán az összes harangok szóljanak. A temetés napján feledhetlen jó királynéknak lelki üdvéért a nevezett összes templomokban a hívekkel előzetesen közlendő ünneplés gyászistentiszteletet tartassék és arra az összes helyi, katonai és polgári hatóságok, egyesületek és tanintézetek külföldön és idejkorán hívassanak meg a plebániái hivatalok által. A temetés napján továbbá a déli és esti harangszó előtt ugyancsak fél fél óráig szóljanak az összes harangok. A főgyűházmegye területén létező összes tanintézetek eljárásságait különösen felhívom még a következőkre: A temetés és gyászistentisztelet napján a tanintézetek működése szüneteljen. A gyászistentisztelet után — a melyek a tanuló ifjuság számára esetleg külön is tarthatók — az összes tanintézetek gyűzünnepeit is rendezzenek, a melyen az intézet egyik tanára vagy tanítója a nemzeti csapás nagyságát méltassa és elhívja királynéknak emlékeztet. a megrendítően számoru eseménynek megfelelő módon, kegyelletes szavakkal része az ifjuság lelkébe.

Halász Ferencz miniszteri osztálytanácsos arczképének leplezése Munkácsra. Halász Ferencz miniszteri osztálytanácsos f. hó 3-án érkezett szállóvárosába Munkácsra, barátai és ismerősei s nagyszámu tisztelői körébe, kik a vasuti pályaudvaron fogadták. Az állami elemi iskola tanítótestülete kellemes meglepetésben részesítette vasárnap délelőtt az új millenáris leányiskola helyiségeinek megtekintése alkalmával a miniszteri osztálytanácsos urat. Ez alkalmával leplezték le Halász Ferencz arczképét, mely őt beregmegyei tanfelügyelő korából tünteti fel.

A Stampay-féle 15 kr. 224 lapos kath. énekeskönyv V. kiadása megjelent. 200 ének, sok ima, a temetési szertartások, passiók és lelkes ministráczok kivül Rafael és Van Dyck világhírű festők legszebb képei (sixtini, madonna, feszületképek) is befoglalvák. Csinos vászonsarkas keménykötésben, aranyozással 15 kr., finom angolvaszonban, elegáns kiállítással, különféle színben 25 kr. 11-ik könyv és 16 oldalas kottamelléklet ingyen. Köbölkiút, Esztergommegye. Stampay.

A mezőgazdasági tanítványokon a jelen évben 600 tanítót képesítettek a mezőgazdasági iskolák vezetésére.

Az érdem jutalma. Móra István székesfehérvári népiskolai tanítót a tanító-költőt, Budapest székesfehérváros tanácsa a III. ker. községi polgári leányiskolához helyezte át s megbízta magyar nyelv és irodalom tanításával. Gratulálunk.

Szerkesztői üzenetek.

H. D. Vásárút. Beérkezett. Sok igazat hangoztat, a mit bizony jó volna, ha minél többen megszívlelnének. Azonban ne feledjük, hogy a tanítószög reputációja egy feltett kincs, a melyet kár volna egyesek mulasztásaiért oly egyetemlegesen érinteni. — M. M. Szatmár. Készséggel adunk helyet a beküldött értesítésnek. Csak sikere is legyen — S. J. Köbölkiút. Beérkezett. — N. L. P.-Sz.-László. Közönet az értesítésért. — P. A. A magas kinevezés 10 ik pontja szerint ép oly tagja az iskolaszéknek mint a választott tagok, tehát szövetségi joga is van — D. J. Tószeg. 1. Az állásától felüggesztett tanító a fegyelmi vizsgálat befejezéseig, illetőleg a végérvényes ítélet meghozataláig fele fizetését élvezi. 2. A helyettesre a másik fele fizetés fordítandó. Ha pótlás szükséges, azt a fentartó látja el. 3. A püspöki szabályzatok alapján, de az általános gyakorlat is ezt az eljárást szentesítette. Bajunk mindenestre az, hogy

a szolgálati pragmatika még mindig csak javaslat és nem szentesített szabályzat, melyben az ilyen ügyekre nézve már rendes intézkedések foglaltatnak. — S. A. Bakony-Koppány. Rövidebb ismertetést készséggel közlünk — Sz. F. Ötvös-Könyi. A kath. tanítói segélyalappak mindenrendű kath. tanintézetnél működő tanító és tanítónő tagja lehet. Tessék felvilágosítást kérni az elnökségtől. Elnök: Nagys. és főt. Dr. Walter Gyula spátkanonok, főtanfelügyelő Esztergomban.

Felelős szerkesztő: **Ember Karoly.**

Pályázatok.

Esztergomi érseki megye.

A Sarlinska (Nyitra) hitközség től és magyar saku kath. néptanítói állomásra f. hó 26-ig tartandó pályázat hirdettetik. Jövedelme: 300 frt, 5 frt ismétlősök oktatásáért, 15 frt harangozásért, 75 frt papírz. szját és az iskola használatára, 5 frt iskola tisztítására, 505 □ öltői szántóföld, felszántásáért 2 frt fizetve egyt-hén legeltetési joga a község legelőjén. A jövedelemi havi előleg s részletekben a község pénztárából fizettetik, a személyes megjelenés köveletetik. Az iskolaszékre címzett és kellőleg felszerelt kérvények Melcsiczky Jenő esperes-plebános, mint iskolaszéki elnök urhoz p. Üzbégh küldendők.

I. Podolán (Nyitra) róm. kath. népiskolánál másodtanítói állomásra pályázat hirdettetik. Tanítási nyelvi: 101-magyar. Jövedelme: 150 frt, ismétlők tanításáért 20 frt és teljes ellátás.

II. Koritnón, Podola főkegyházában, róm. kath. népiskolánál tanítói állomásra pályázat hirdettetik. Tanulvi: 101-magyar. Fizetése: 300 frt, ismétlőért 10 frtóra 50 frt, melyből a tanterem is fűtendő, lakás és egy kis házikert használata. Mindkét állomásra övönök is pályázhatnak az illető iskolaszékek elnökére címzve szept. 28-ig. Ha okleveles tanterő alkalmaztatik, állami fizetési kiegészítés fog kértetni.

Dunaujfalun (Pozsonym) magyar nyelvű önálló tanítói állomásra szeptember végéig pályázat hirdettetik. Jövedelme: 300 frt és 3 hold szántóföld. Lakása: 2 szoba, konyha, kamra és istállóból. Köteles az ismétlő iskolát is vezetni. Az iskolaszékre címzett folyamodványok főt. Kirchknopf Ferencz, pleb., iskolaszéki elnök urnál benyújtandók.

Kesztlőcz (Esztergom mellett) osztálytanítót keres. Jövedelme: 412 forint és egy szobás lakás butorizzattal. Tanulvi magyar-tót. Kötelessége tanítani szükség esetén orgonától. Kérvények főt. Pelczér Lipót, esperes urhoz Doroghra (Esztergom) küldendők. Kesztlőcz, 1898. szept. 13. Jaksics Imre, főtanító. 1—2

A szent-antali anyaegyházhoz tartozó Tárnok fiákközsegi tanítói állomásra pályázat hirdettetik. Javadalmazása: A község pénztárából 300 frt, ismétlő iskoláért 20 frt, szombat és ünnepek előtti napokon a szorgalmi időben végzendő litániákért Csémy-alapítványból 50 frt. Az iskola fűtésére szükséges fa. Lakása áll: 2 szoba, konyha, kamra, istálló és 1200 □ öl kertből. Az anyaegyház kántori teendőikért kap: párbér, stóla és misedíjak címén körülbelül 150 frtot. A tárnoki róm. kath. iskolaszékre címzett folyamodványok szept. 30-ig bezárólag Majzon Method szent-antali h. plebánoshoz, mint egyházi iskolaszéki elnökhöz küldendők.

A szentendrei róm. kath. fiúiskolánál szervezett osztálytanítói állás betöltendő. Járandóságok: 200 frt fizetés, 50 frt lakpénz, továbbá az osztályában befolyó bejárati díjak és 31. öl tűzifa. Kérvények szeptember 22-ig adandók be az iskolaszéknel. 2—2

A esallóköz-esötörtöki magyar ajku tanítói állomásra, melyre csak nőtlenek tarthatnak igényt, szeptember 22-ig pályázat hirdettetik. Jövedelme: 360 frt. Csötörtök mezőváros községi pénztárából és egy öl tüzelfő lágyfa. Lakása: egy butorizzott szobából áll. Köteles egy osztályt önállóan vezetni, az ismétlő iskolát kezelni és a kántori teendőkben segédkezni. A megválasztott csak egy sikeresen eltöltött próbaév után fog állandósíttatni. Az iskolaszékre címzett folyamodványok

főt. Kudlik János, ker. h. alesperes, tanfelügyelő és püspöki plébános urnál nyújtandók be. 2—2

A komárom-tarjáni róm. kath. magyar-német tanulvi népiskolához egy osztálytanító kerestetik. Pályázati határnap folyó év szeptember hó 28. Évi fizetése: polgári év szerint a hitközségtől 300 frt havi részletekben n. h. holdnyi kelettelmény 5 frt, ismétlőiskola tartásáért 10 frt, államszegély 100 frt. Lakás az iskola-épületben egy tisztességes padlózott szoba butorizzal, teli fűtéssel. Kívánatos, hogy a megválasztott szükség esetén a kántorságban segédkezzék. Kellően felszerelt kérvények a tarjáni róm. kath. iskolaszékre címezve főt. Duschek János úrhoz küldendők Komárom-Tardosra. Az állomás október 1-én elfoglalandó, a mely naptól a fizetés folyóvá tétetik. Kelt Tarjánon, 1898. szeptember 8-án Weisz Szilveszter, főtanító.

A piszkei (Esztergom) róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdettetik. Javadalom: 400 frt a községi pénztárából, havi utólagos részletekben. 1 hold 695 □ öl szántóföld, 2 szoba, konyha, kamrából álló lakás, átlag 30 frt stóla. Kilitásban van, hogy az iparostanoncziskolának egyik osztályát tanítja s ezért külön díjazás. Kötelessége: egyik osztályban tanítani s a kántorságot végezni. Okmányolt folyamodványok folyó évi október hó 2-ig Piszkére az iskolaszékhez küldendők. Személyes megjelenés kívántatik.

Egri érseki megye.

Boczonádra (Hevesm) róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdettetik. A javadalom átlagos pénzértéke 585 frt. Próbatétel és választás szeptember 26-án délelőtt. Kérvények szeptember 25-ig Euekes János lelkészhez küldendők.

A kerecsendi (Hevesm) róm. kath. elemi iskola egyik osztályához tanítónői állomásra pályázat hirdettetik. Javadalom: 1. Lakás természetben, mely áll egy konyhából, ettől jobbra és balra esőleg egy-egy szobából, egy elkülönített harmadik szobából, egy kamrából, jó nagy pinceszől, elég tágas udvarral és kerttel. 2. Képzézfizetés a tanításért 350 frt, melyhez valószínűleg 50 frt állami segély jön, miután eziránt kérvény van beadva. Azonfelül 50 frt még mellékjövedelem gyanúant adatik a tanítónőnek a nyári menedékház legálabb három hónapi vezetéséért, mely vezetés ő elvállalni tartozik, de ettől idővel fel is menthetik, mely esetben elesnek 50 frtos mellékjövedelme. Kötelessége: 1. Tanulóit helyi szokás szerint a templomba vezetni s ott rájuk felügyelni. 2. A mindennapi iskolások egy osztályát törvénytábla módon tanítani, az ismétlő iskolai tanórák alatt pedig a leányokat úgy a tantárgyakra, mint egyéb nekik való hasznos ismeretek elsajátítására oktatni. 3. Netalán más intézkedésig a nyári menházat vezetni. A pályázók kellően felszerelt kérvényei szeptember hó 25-ig a kerecsendi plébániai hivatalhoz küldendők.

A siroki (Hevesm) róm. kath. önálló tanítónői állomásra pályázat hirdettetik. Jövedelme lakbérrel együtt 470 (négy százhetven) frt kézpénz. Kötelessége az iskolaszék által kijelölendő osztályokat (most I.—II. osztály) tanítani, mindkét nembeli ismétlősöket oktatni, nyáron a gyermekmenhelyet vezetni. Felszerelt kérvények szeptember hó 25-ig Mezey Illés iskolaszéki elnökhöz küldendők. Az állomás október hó elsejéig elfoglalandó. Okleveles tanítónők nem jelentkezése esetén megválasztatik képezdevégzett tanítónő, esetleg tanító is oly kötelezettséggel, hogy egy év alatt oklevelet szerez. Férfitanító fizetése csak 420 frt lesz.

Besztercebányai egyházmegye.

Pálos-nagymezői róm. kath. másodtanítói német-magyar tanulvi állásra pályázat nyittatik szeptember hó 25-ig. Képezdevégzettek is folyamodhatnak. Fizetés 300 frt — előleges havi részletekben, 32 m. tűzifa, butorizzott szoba. Iskolaszék.

Erdélyi egyházmegye.

A f. évi június 12-én megjelent »Népnevelő« 24-ik számában hirdetett alsó-csernátóni pályázat újabb határideje f. évi szeptember hó vége.

Győri egyházmegye.

A mecséri (Mosonm.) róm. kath. népiskolához sürgősen kereste ik egy okleveles osztálytanító. Fizetés: 350 frt havi vagy negyedévi részletekben, egy csinosan burorozott szép szoba, fűtés és takarítással. Kötelme: az I—II. osztályok és ismétlősök önálló tanítása s a kántorságban némi segédkezés. Ajánlatok kellőleg felszerelve az iskolaszéki elnökséghez szeptember 30-ig küldendők. 1—2

A peesenyédi (Sopronm.) róm. kath. német tanylevű népiskolához segédtanító kerestetik. Díjazása: 350 frt, burorozott szoba, két öl tüzfával. Kötelmei: az első osztályt önállóan kezelni és kántori teendőikben segédkezni. Folyamodványok szeptember hó 30-ig az iskolaszéki elnökséghez intézendők. Köllý Antal, plébános-elnök.

Riczingre (Sopronm.) osztálytanító, esetleg tanítónó kerestetik. Fizetése 300 frt, lakás a legszükségesebb burorozott s fűtéssel, ágynemű nélkül. Folyamodványok a riczingi róm. kath. iskolaszék elnökéhez címelve küldendők szeptember hó 25-ig. Állomás azonnal elfogalandó.

A vághi (Sopronm.) róm. kath. osztálytanítói állásra a »Népnevelő« szeptember 4-iki számában kiirt pályázat szeptember végeig meghosszabbították oly hozzáadással, hogy arra tanítónók is pályázhatnak és hogy a pályázók 40—50 forint biztos mellékjövdelemre számíthatnak. Fürst Mihály, plébános.

Nagyváradí egyházmegye.

Jó hangu segédét keresek havi 15 frt és egészen teljes ellátásra. Gyakorlott kántor legyen Békés-Endröd. Ujházy Miklós kántor. 3—3

Új-Kigyóóra alulírott mellé róm. kath. okleveles segédtanító kerestetik, ki a kántori teendők végzésében teljesen jártas. Évi fizetése 150 frt és teljes ellátás. Az állás azonnal elfogalandó. Nánásy Pál, kántortanító.

Nitrai egyházmegye.

Baranya-baáni róm. kath. elemi népiskolánál, évi 400 frt fizetésből, 1 burorozott szép szobából, 4 köbméter fűtőanyagokkal javadalmazott osztálytanítói állomásra betöltendő szept. 30-ig; mely összegben a kert és 2-ik szoba pótléka benntfoglaltatik. Tanyaeiv magyar. Elnökség.

Nagyráblathi kath. tanítói állomásra (Trencseni tőzomszeds gáon) pályázat hirdettek. Javadalma: 322 frt államségély, 84 frt hitközségtől, 1 hold szántó, minden ténkötelestől 20 kr., két szoba, konyha, kamra, 6 szekér tüzifa. Tanítási nyelv: magyar-tót. Felszerelt pályázatok szeptember hó 22-ig az elnökhöz: Baross Károly Oréhoira küldendők. Tanítók előnyben részesülnek. Legcélzszerűbb személyes megjelenés vagy arczkép beküldése. 2—2

Pannónhalmi egyházmegye.

Ravazdon a segédtanítói állás betöltendő. Javadalma 150 frt egy szoba fűtés és tisztogatással. Elémezés a kántortanítónál. Ha pedig a kért államségély megjön, az önálló tanító kap 400 frtot, egy szobát fűtés és tisztogatással. Folyamodások oklevéllel szeptember hó 25-ig Barna Athanáz plébánoshoz küldendők. Iskolai év tarti október 1-től május 31-ig.

A gyorcsanaki róm. kath. iskolaszék elfogad egy okleveles tanítót vagy tanítónót, esetleg okleveles óvónót. Díjazása lesz 300 frt előleges havi részletekben, egy burorozott szoba fűtéssel. Kötelessége egy osztályt önállóan vezetni és a templomban rájuk feigyelni. Jelentkezés személyesen vagy levélben a plébániái hivatalnál Csanakon (u. p. Ménfő). 1—2

Pécsi egyházmegye.

Dárdára (Baranyam.) róm. kath. osztálytanító kerestetik. Fizetése 360 frt, egy burorozott szoba fűtéssel. Kántoriakban is segédkezik. Tanítónók is pályázhatnak szeptember 30-ig a dárdai róm. kath. iskolaszékhez.

Kis-Dárdára (Baranyam.) róm. kath. tanító kerestetik. Fizetése: lakás, kert gazdasági épületekkel, 324 frt, 472 kgr. kétszeres = 31 frt. Tanyelv német magyar. Tanítónók is pályázhatnak szeptember 30-ig a róm. kath. plébániához Dárdán.

Rozsnyói egyházmegye.

A »Népnevelő« 29 ik számában hirdetett baglyasaljai kántortanítói állomás — melynek összes jövdeleme 458 frt 39 kr. — szeptember 25-ig meghosszabbították. Kovács Nándor, salgótarjáni plébános.

Kis-Terence (Nógrádm.) község áll. seg. róm. kath. hitfelekezeti iskolájához egy okleveles tanító kerestetik. Fizetése 400 frt készpénz havi részletekben és 80 frt lakber. Szép mellékjövdelemre számíthat. Vezeti a reá bízott osztályokat, a falkola-kezelésben és kántorságban segédkezik. Kellően felszerelt és az iskolaszékhez címzett bélyegtelen kérvények szeptember hó végeig hozzám küldendők. A megválasztott tartozik állását azonnal elfoglalni. Deuts Károly plébános, isk. elnök.

Szepesi egyházmegye.

Liptó-Kelemenfalvára okleveles kath. tanító vagy tanítónó kerestetik. Fizetése: 400 frt, szabad lakás. Oktatási nyelv: tót-magyar. Folyamodhatni szeptember 18-ig Bázsik Endre iskolaszéki elnökhöz. 2—2

Székesfehérvári egyházmegye.

Iszka-Szt.-György (Fehérm.) róm. kath. magyar népiskolájába segédtanító kerestetik. Fizetése 300 frt, lakásul egy burorozott szoba elegendő tüzfával. Pályázati határidő a hirdetés megjelenésétől számítva 10 nap. Nótanítók is pályázhatnak. Az állomás azonnal elfogalandó. Iszka-Szt.-György u. p. Mohos, 1898. szept. 15. Horváth Sándor plébános.

A seregélyesi róm. kath. népiskolánál üresedésben levő másodtanítói állomásra f. évi szept. 28-iki határnappal pályázat hirdettek. Fizetése: évi 400 frt s egy kis, a legszükségesebbekkel burorozott szoba. Kötelessége: az I. és II. osztályt egy tanteremben tanítani, írásbeli teendőikben esetleg az iskolaszék rendelkezésére állani, szükség esetén pedig a kántori teendőikbeba segédkezni. Az állomásra meghívott tartozik magát az iskolaszéknek bemutatni, megválasztása a személyes megjelenéstől tétetik függővé. Utikötségei minden esetben megtérítettek. Képesített vagy képezdevégzett tanfériak sajátkezüleg irt s kellően felszerelt folyamodvat nyaiakat, ha ez állást elnyerni óhajtják, f. évi szeptember 2-ig nyujtsák be a kerületi esperes-tanfeligyelohez, lakik Nagy-Hantoson, posta helyben.

Szombathelyi egyházmegye.

Kenyeribe segéd tanító szükséges. Fizetés tanévre: 302 frt, lakás nitonyaggal. Iskolaszék.

Vas-Arokszállásra októ. 1-ig októ. róm. kath. osztálytanító kerestetik. Fizetése: évi 350 frt, egy burorozott szoba és fűtés. Tanítja osztályát, ismétlőket és a kántoriakban segédkezik. Az iskolaszék. 2—2

Vácsi egyházmegye.

Tápió-Szt.-Mártonba segédtanító kerestetik. Tanítja az I-ső osztályt és ismétlőket s a kántorságban tehetségénc mértén segédkezik. Fizetése havi 12 frt, ismétlők tanításáért egész tanévre 20 frt, élémezés s szoba fűtéssel. Az állás október 1-én betöltendő. Kérvények az iskolaszéki elnökhöz intézendők. Ágoston M. kántor. 2—2

A vörösvári (Pestm.) róm. kath. fűiskolához okl. tanító kerestetik. Fizetése: 350 frt, 15 frt lapenz és lakás, melyért egy osztályt, valamint az ismétlősöket tartozik tanítani és a kántorságban szükség esetén segédkezni. Folyamodványok október 2-ig tót. ifj. Angelli Márton plébános, iskolaszéki elnökhöz küldendők.

Veszprémi egyházmegye.

A mesztegye (Somogym.) fűiskolához egy okl. róm. kath. osztálytanító kerestetik. Fizetése: egy polgári évre 400 frt. A hitközségtől 300 frt, 100 frt államségélyvel fedeztetik. Fizetése havi részletekben utalványoztatik ki. Továbbá egy burorozott szoba fűtéssel s tisztogatással. Kötelessége: egy osztályt önállóan tanítani, a kántoriakban hivatalos tavolét vagy betegség esetén az egész polgári éven át segédkezni. Tanév közben állomását el nem hagyhatja. Folyamodások f. évi szept. 29-ig alulirtohoz küldendők. A személyesen megjelentek-

nek előny adatik. Az állomás október 2-án elfoglalandó.
Vörös János, plebánus

Salamoni (Veszprém) róm. kath. kántortartói átomásra folyó évi szeptember 27-ig pályázat hirdetik. Javádalma mindent középszémben számítva 479 frt 50 kr. s ezenfelül az iskolaépületben szabad lakása (2 szoba, 1 konyha, 1 kamra, ólak, felszer) 456 □ öl gyümölcsös- és konyhakezettel. Folyamodványok Csaplár Antal isk. elnökhöz küldendők.

A balaton-berényi (Somogy) róm. kath. népiskolához segédtanító kerestetik. Fizetése 10 hónapi tanítóra 300 frt havonta fizetve. Iskásul külön szoba szükséges butorzzattal, ágynemű nélkül, tütéssel. Kérvények az iskolaszékhez intézendők. Milla István, főtanító.

Somogy-mihályi róm. kath. iskolánál, önállóságra jutás folytán, másodtanítói állás megüresedett, melyre oklevelet tanítók pályázhatnak. Fizetés ideiglenesen 300 frt, lakás (ü. és el.) 400 frt kiegészítése iránt államszegélyért az iskolaszék folyamodott. Az alsó három osztályt, ismétlős fiúkat tanítja, kántoriakban segédkezik. Állás mielőbb betöltendő. Buzásy, kántortartó.

A Stampay-féle 15 kros, 224 oldalas énekkönyv megjelent. Diszkótésben 15 kr. 11 ik könyv és kották ingyen. Kötőkút, Esztergom. Stampay.

A Szent-István-Társulat kiadásában

megjelent és a társulati ügynökségnél
IV. ker., Királyi Pál-utca 13. sz. alatt
megrendelhetők

a vallás- és közoktatásügyi miniszter által
elrendelt új naplóívek, ugymint:

- A 1. minta. Felvételi napló a róm. kath. kisdévodák és menedékházak számára. Belv. 32 rovattal, címiv. 24 rovattal. Ára iv-nkint 2 kr.
- A 2. minta. Felvételi napló a róm. kath. népoktatási tanintézetek számára. Belv. 32 rovattal, címiv. 24 rovattal. Ára iv-nkint 2 kr.
- B 1. minta. Mulasztási napló a róm. kath. kisdévodák és gyermekmenedékházak számára. (Egy iv négy gyermek számára szolgál.) Ára iv-nkint 2 kr.
- B 2. minta. Előmeneteli és mulasztási napló róm. kath. népokt. számára. (Egy iv négy gyermek részére szolgál.) Ára 2 kr.

Orgona-építési műintézet. RIEGER TESTVÉREK

BUDAPEST, Garay-utca 48.

Rieger Testvérek Jägerndorfi (Osztr. Szil.) cs. és kir. udv. orgona-gyáranak fiókja. Legelőcsőbb arakon kiváló orgonákat szállítanak. A czég 24 évi fennállása óta

630 új orgonát

épített, melyek közül 222 esik Magyarországra, a többiit Norvégiába, Németországba, Romániába, Orosz-, Olasz- és Törökországba szállították.

Orgona-árjegyzékek ingyen és bérmentve.

A Szent-István-Társulat ügynökségében (IV., Királyi Pál-utca 13) megrendelhető:

Juhay Antal

A gyermek első tanítója.

Ára 2 frt 50 kr.

Kogutowitz-féle földgömbök.

- I. szám. 25 1/2 cm. átmérőjű 12 frt
- II. > 25 1/2 > > feldélkörrel . . . 15 >
- III. > 25 1/2 > > teljes felszereléssel 18 >
- IV. szám. 51 cm. átm. teljes felszereléssel 42 >
- A földgömb hasznalási módja 40 kr.

A kath. tanintézetek számára szükségelt **összes tanszerek** mindig készletben tartatnak.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

Törköly, szilvorum, rum s finom likőröket

bárki hideg uton minden készülék nélkül kitünő minőségben előállítat.

Kezelési könyv és árlapok ingyen.

WATTERICH A. Budapest, VII., Dohány-utca 5.

Sörmérő-készülékek, ezek a borkezeléshez minden borbetegség elleni szerek.

Első és legrégibb üzlet e szakmában.

Fennáll 30 év óta.

Nyolcz arany éremmel kitüntetve.

STOWASSER J.

cs. és kir. udvari hangszergyáros

Budapest, II., Lánchíd-utca 5.

Hegedük
3, 4, 5, 6 frttól
feljebb

Gordonkák
8, 10, 12, 14
frttól feljebb

Trombiták
12, 14, 18, 20
frttól feljebb

Cimbalmok
35 frttól 300frtig

Tárogató, ősi magyar hangszer
20 frttól 55 frtig.

Javítások a legjutányosabb árban eszközöltetnek.
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve megküldetik.